

BIURO STUDIÓW I PROJEKTÓW
ROZWOJU ROLNICTWA „BIPROZET”
DYREKCJA: 00-519 WARSZAWA, UL. WSPÓLNA 30

PRACOWNIA: Bolna we Wrocławiu
50-104 Wrocław, ul. Leśnarska 4

OPRACOWANIE

Wzajemność ul. zabudowanych
woj. wrocławskiego

Główny: Wrocław

MIEJSCOWOŚĆ

Bolna II.

WOJEWÓDZTWO

wrocławskie

ZLECENIODAWCA

Urząd Kultury i Sztuki
Wojew. Zarząd. Zabudowy w Wrocławiu

NR EGZ.

NR UMOWY

10/1-0/86

BRANŻA

6679

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nw 6799

BIBLIOTEKA
Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac. Ogród.
Nr inw. 6799 dep
ul. Szwoleżerów Nr 9. tel. 621 62 41

ANALIZA I OCENA WARTOŚCI ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

k, ogród, aleja, zielen towarzysząca rodzaj parku/ogrodu: klasztorny, zamkowy, pałacowy, dworski, miejski czas powstania: II poł. XIX w. forma stylowa: Kapturowsko-kłowska wielkość: 205 m.		Nazwa: ZELAZNO II Adres: gm. Kłodzko Województwo: Śląskie Użytkownicy: Dłuk. Dyrekcja Kłoda Państw.					
K R Y T E R I A		0	1	2	3	4	
		zły	mierny	dob.	b. dob.		
A	I.	Stopień przetrwania elementów dawnego układu przestrzennego					
	wartości zabytkowe	1. Osie i ciągi kompozycji (relacja z architekturą)					
		2. Układ dróg		+			
		3. Stopień przetrwania starodrzewia		+			
		4. Układ wodny i pierw. ukształt. terenu			+		
		5. Zachowanie dawnych elementów architektury i małej architektury					
	II.	Wartość układu przestrzennego					
		1. Jednorodność stylu całego układu lub wysoka czytelność nawarstwień stylowych					
		2. Wartość historyczna układu (dawność)		+			
		3. Wartość obiektów architektury					
		4. Reprezentatywność lub unikalność w skali regionu lub kraju		+			
		5. Wartości krajobrazowe i estetyczne			+		
	III.	Wartości tradycji historycznej (w sensie potencjonalnych walorów turystycznych)					
		1. Związek obiektu z postaciami lub wydarzeniami historycznymi	+				
		Wartości zabytkowe ogółem					8
B	I.	Wartości przyrodnicze i ekologiczne					
	wartości przyrodnicze i ekologiczne	1. Rzadkie gatunki drzew i krzewów	+				
		2. Drzewa o charakterze pomników przyrody		+			
		3. Intensywność zadrzewienia			+		
		4. Stan zdrowotny drzewostanu		+			
		5. Znaczenie ekologiczne		+			
	Wartości przyrodnicze ogółem					5	
Ogólna ocena obiektu					13		

Analizę sporządził:

Data:

Wniosek dotyczący koniecznej doraźnej interwencji w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu oraz działań konserwatorskich skierowany do zadrzewienia i obiektów architektonicznych — podać na odwrocie karty!

temu aloja - rozkryje na korepolog
 odnow, ryzowa jednod. dyblej powoz
 polepszej na

- usunięcie odpadów grochodowych
 pod okienkami

- przeprowadzić konserwację

[Signature]

L. E. F. A.			
0	1	2	3
zł.	gr.	gr.	gr.
Opis wykonania prac i kosztów			
1. Roboty ziemne i wykopiska			
2. Roboty murarskie i tynkarskie			
3. Roboty ciesielskie i stolarskie			
4. Roboty malarskie i lakiernicze			
5. Roboty elektryczne			
6. Roboty sanitarno-kanalizacyjne			
7. Roboty instalacyjne			
8. Roboty ogrodnicze i zielarskie			
9. Roboty drogowo-transportowe			
10. Roboty remontowe i konserwacyjne			
11. Roboty specjalne			
12. Roboty eksploatacyjne			
13. Roboty inżynierskie			
14. Roboty geodezyjne			
15. Roboty architektoniczne			
16. Roboty historyczne			
17. Roboty etnograficzne			
18. Roboty folklorystyczne			
19. Roboty muzealne			
20. Roboty biblioteczne			
21. Roboty wydawnicze			
22. Roboty drukarskie			
23. Roboty fotograficzne			
24. Roboty kinematograficzne			
25. Roboty teatralne			
26. Roboty filmowe			
27. Roboty telewizyjne			
28. Roboty radiowe			
29. Roboty telefoniczne			
30. Roboty pocztowe			
31. Roboty pocztowo-telegraficzne			
32. Roboty pocztowo-telewizyjne			
33. Roboty pocztowo-filmowe			
34. Roboty pocztowo-telegraficzno-filmowe			
35. Roboty pocztowo-telegraficzno-telewizyjne			
36. Roboty pocztowo-telegraficzno-filmowe			
37. Roboty pocztowo-telegraficzno-telewizyjno-filmowe			
38. Roboty pocztowo-telegraficzno-telewizyjno-filmowo-telefoniczne			
39. Roboty pocztowo-telegraficzno-telewizyjno-filmowo-telefoniczno-telewizyjne			
40. Roboty pocztowo-telegraficzno-telewizyjno-filmowo-telefoniczno-telewizyjno-telegraficzne			

BIURO STUDIÓW I PROJEKTÓW ROZWOJU ROLNICTWA „BIPROZET”

DYREKCJA: 00-519 WARSZAWA,

UL. WSPOLNA 30

PRACOWNIA: Roślna we Wrocławiu

50-104 Wrocław, ul. Łaciarska 4

OPRACOWANIE:

Ewidencja aleiabytkowych woj.walbrzyskiego

Gmina: Kłodzko

MIJSCOWOŚĆ: Żelazno II

WOJEWÓDZTWO: walbrzyskie

ZLECENIODAWCA: Urząd Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Walbrzychu

NUMER UMOWY: 10/R-3/86

CECHA PROJEKTU:

Biuro Studiów i Projektów Rozwoju Rolnictwa
„Biprozet” w Warszawie
Pracownia Rolna we Wrocławiu
50-104 Wrocław, ul. Łaciarska Nr 4
tel. 38-969

FUNKCJA	IMIĘ I NAZWISKO	DATA	PODPIS
St.projekt.	mgr inż.Henryk Ciesielski	VI/87 r.	<i>[Signature]</i>
Projektant	Stanisław Prądsyński	"	<i>[Signature]</i>
Proj.-geod.	Włodzisław Szpawński	"	<i>[Signature]</i>
St.asyst.	Jadwiga Tyłipska	"	<i>[Signature]</i>
Kier.Proc.	inż.Stanisław Kiełosewski	"	<i>[Signature]</i>
			KIEROWNIK Pracowni Rolnej inż. Stanisław Kiełosewski

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 6799

BIBLIOTEKA

Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac. - Narod.

Nr inw. 6799 dep
ul. Szwoleżerów Nr 9, tel. 29-67-70

METRYCZKA PARKU — OGRÓDU

1	Adres: miejscowość (dzielnica, ulica, nr posesji) <div style="text-align: center;">Łolano II.</div>	gmina <div style="text-align: center;">Kozłoko</div>	województwo <div style="text-align: center;">włbrzyński</div>
2	Nazwa parku: aktualna:	dawna:	
3	Rodzaj parku i stan jego zachowania: <div style="text-align: center;">Aleja kasztanowca-klonowa</div>		
4	Czas powstania i najważniejsze fazy przekształceń: <div style="text-align: center;">Lata 70-80-te XIX wieku</div>		Autor:
5	Powierzchnia parku: Ogółem ha <div style="text-align: center;">Długość alei: 205 m.</div>	w tym wód w ha	Istniejące budynki: 1. O wartościach zabytkowych
6	Nr i data rejestru parku — ogrodu	6a. Opinia Komisji Konserwatorskiej	2. Inne:
7	Użytkownicy obiektu: <div style="text-align: center;">Polska Dyrekcja Kolei Państwowych. Nr dz. 572.</div>		
8	Istniejące dokumentacje (data i autor):	1. Pomiar sytuacyjno-wysokościowy: <div style="text-align: center;">skic sytuacyjny w skali 1:500</div>	2. Inwentaryzacja zieleni:
	3. Studium historyczne:	4. Założenia techniczno-ekonomiczne:	5. Dokumentacje branżowe, techniczne i ekspertyzy:
9	Przeprowadzone remonty:	Budynków	Parku
			Metrykę sporządził: <div style="text-align: center;">J. Jankowski</div> Data: <div style="text-align: center;">VI. 1957 r.</div>

I. SKRÓCONA ANALIZA HISTORYCZNA.

Okres powstania alei należy wiązać z latami 70-80 XIX wieku. Z tego okresu pochodzi dość dużo wprowadzonych zadrzewień w okolicy Kłodzka, być może miało to związek z rozwojem sanatoriów w rejonie Łąka Źdroju oraz budowę kolei żelaznej i modernizacją istniejących dróg z równoczesnym ich zadrzewieniem.

II. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO.

1.0. Układ przestrzenny.

Aleja kasztanowcowa-klonowa w Żelaznie zlokalizowana jest w pobliżu toru kolejowego wzdłuż drogi prowadzącej do budynku stacyjnego PKP. Od północnego wschodu do alei przylegają grunty orne wsi. Układ alei wyznaczają kasztanowce i klony pospolite rosnące w dwurzędowej alei o szerokości 3,5 m.

Wiązba sadzenia drzew w alei wynosi 8 m, a długość alei 265 m. Użytkownikiem alei jest Dolnośląska Dyrekcja Kolei Państwowych.

2.0. Charakterystyka przyrodniczo-dendrologiczna alei.

2.1. Skrócony opis warunków przyrodniczych.

Teren alei położony jest na wysokości 333 m n.p.m. w rejonie Kotliny Kłodzkiej w pobliżu wsi Żelazno.

Warunki siedliskowe tego terenu tworzą gleby brunatne wytworzone ze skał osadowych okruchowych niescementowanych, są to gleby gliniaste o dużej żyzności. Ilość opadów w tym rejonie wynosi rocznie 600 mm, średnia temperatura roczna wynosi 7,4°C, przeważają wiatry wiejące z kierunków południowo-zachodnich.

2.2. Szczegółowa charakterystyka dendrologiczna ewidencjonowanych drzew.

W trakcie prac terenowych przeprowadzono szczegółową inwentaryzację drzew rosnących w alei, podając ich charakterystykę wymiarową oraz ogólnie stan zdrowotny i sanitarny drzew. Pierśnice klonów i kasztanowców rosnących w alei wynoszą od 40-80 cm, rozpiętość korony od 8-14 m przy wysokościach od 11-26 m. Do drzew pomnikowych zakwalifikowano klona jawora o obwodzie pnia 250 cm, rozpiętości korony 16 m i wysokości 26 m.

Wiek drzew rosnących w alei można szacunkowo przyjąć w granicach 100-110 lat. Ogółem zainwentaryzowano w alei 53 drzewa w tym 27 kasztanowców i 26 klonów. Na szkicu sytuacyjnym w skali 1:500 załączonym do niniejszego opracowania przedstawiono graficznie rozmieszczenie poszczególnych drzew podając jednocześnie ich charakterystykę wymiarową.

2.3. Stan zdrowotny i sanitarny drzew.

Do wycięcia projektuje się uschniętego kasztanowca białego i klona pospolitego.

Ogólny stan zdrowotny i sanitarny drzew w alei jest zły, wiele drzew ma uschnięte gałęzie i konary oraz obdarcia kory na pniu. Wysypywanie gruzu i śmieci w pobliżu rosnących drzew spowodowało ich znaczne uszkodzenia mechaniczne jak i skażenie mikrosiedliska.

Poniżej w zestawieniu tabelarycznym przedstawiono wykaz drzew w sztukach z określeniem ich stanu zdrowotnego w 3-stopniowej skali.

Lp.	Gatunek	Stan zdrowotny				Razem w szt.
		dobry w szt.	średni w szt.	zły w szt.	do usunię- cia w szt.	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Acer platanoides - klon pospolity	2	15	6	1	24
2.	Acer pseudoplatanus - -klon jawor	1	1	-	-	2
3.	Aesculus hippocastanum- -kasztanowiec biały	9	9	8	1	27
Razem		12	25	14	2	53

3.0. Stan zachowania alei.

Na podstawie analizy szkicu sytuacyjnego oraz wiązby sadzenia drzew można określić ilość wypadłych drzew na 12-14 sztuk. Teren alei stał się wysypiskiem gruzu oraz śmieci, co spowodowało znaczne zdegradowanie środowiska.

4.0. Rola obiektu w krajobrazie.

Zwarta linia drzew rosnących w alei wprowadza istotne urozmaicenie w krajobrazie okolicy w powiązaniu z aleją klonową rosnącą wzdłuż dawnej szosy relacji Bystrzyca Kłodzka - Kłodzko.

III. WNIOSKI I WYTYCZNE.

1. Ochroną konserwatorską układu i ochroną ekologiczną obejmuje się aleję w sposób przedstawiony na szkicu sytuacyjnym.
2. Z zakresu niezbędnej renowacji należy w trybie pilnym wyciąć i usunąć uschnięte drzewa w alei.
W ramach prac pielęgnacyjnych należy usunąć uschnięte gałęzie i konary w koronach oraz zabezpieczyć obdarcia z kory. Świeżo cięte rany należy zabezpieczyć przed zainfekowaniem preparatami grzybobójczymi oraz farbą emulsyjną. Prace nad pielęgnacją drzew należy przeprowadzić pod nadzorem fachowca dendrologa lub leśnika.
W ramach prac porządkowych należy usunąć i wywieźć gruz oraz śmieci zalegające w alei.

1. Żelazno II. Widok ogólny alei od strony toru kolejowego.

2. Żelazno II. Kasztanowce białe i klony pospolite zmieszane rzędowo.

3. Żelazno II. Widok ogólny alei.

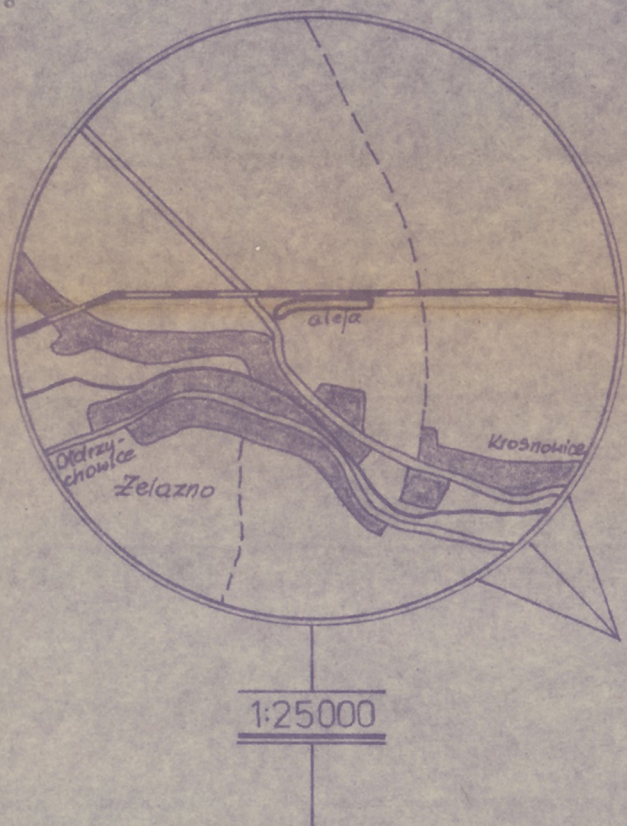
4. Żelazno II. Zanieczyszczenia i śmieci składowane w pobliżu alei.

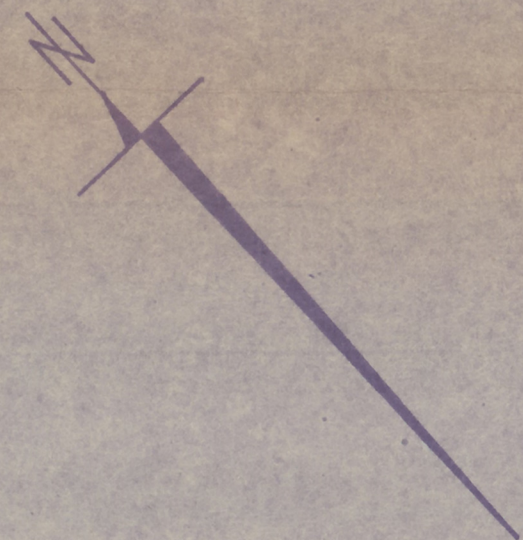

5. Żelazno II. Widok alei od strony stacji PKP.

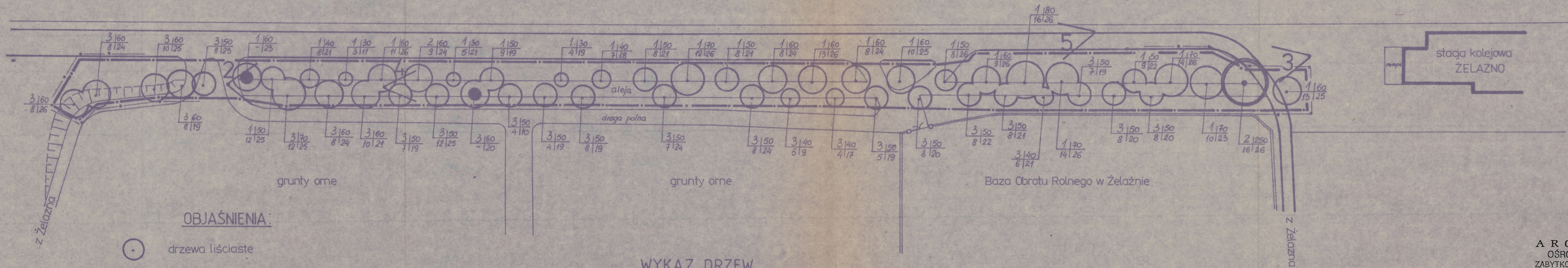
ŻELAZNO nr.II

1

tory kolejowe

tory kolejowe

OBJAŚNIENIA:

- drzewa liściaste
- drzewa do usunięcia
- drzewa o cechach pomników przyrody
- stanowisko i kier. wyk. zdjęcia fotograf.

nr. gat. wg wykazu / ϕ pnia (cm) - przy pomnikach obwód pnia
rozpiętość korony (m) / wys. drzew (m)

granica ochrony układu zabytek założenia

granica ochrony ekologicznej

WYKAZ DRZEW

1. ACER PLATANOIDES	— klon pospolity	24
2. ACER PSEUDOPLATANUS	— klon jawor	2
3. AESCULUS HIPPOCASTANUM	— kasztanowiec biały	27
		53

Baza Obrótu Rolnego w Żelaznie

stacja kolejowa
ŻELAZNO

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244
Nr. amn. 6499

EWIDENCJA ALEI ZABYTKOWYCH

rok wykonania 1987

woj. wrocławskie
gm. Kłodzko
obwód Żelazno

obiekt: ŻELAZNO - PKP nr.II

Skala 1:500

Nr. dz. 572

pow. 0,20 ha

dot. alei 265 m.

Opracowali:

Pomiar wykonat i skartował:

geodeta - N. Sponiński

Dendrologia: mgr inż. H. Gieselski

S. Prądzyński

Nykreśliła: J. Tyłkowska

Data i podpis

1987

1987

1987

1987

1987